

RAPPORT FRA TILSYN

ved

SANDNESSJØEN BIOPPSAMLING – OPPSAMLINGSPLASS FOR BILVRAK RADÅSEN I ALSTAHAUG KOMMUNE

Selskapets adresse: Radåsen 8800 Sandnessjøen	Telefonnr. 75 04 00 48
Konsesjon av: (Godkjenning av 10.07.1980, dvs. før forurensningsloven trådte i kraft)	Tidsrom for tilsynet: 22.09.2008 kl 10:30 – 12:00
Deltager bedrift: Alf Morten Forsland	Deltager Fylkesmannen: Marit Torsvik og Inger Katharina Gregersen

Rapportens innhold

Denne rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble avdekket innen de kontrollerte områdene, dvs oppsamlingsplass for bilvrak på Radåsen i Alstahaug kommune, relatert til forurensningsloven med forskrifter og tillatelse/godkjenning.

Hovedkonklusjon

Følgende avvik ble registrert:

- 1. Biloppsamlingsplassen har ikke fast, ugjennomtrengelig dekke med avrenning til oljeutskiller på område der bilvrakene behandles.*
- 2. Biloppsamlingsplassen lagrer bilvrak som ikke er miljøsanert, på område der det ikke finnes fast, ugjennomtrengelig dekke.*
- 3. Biloppsamlingsplassen kunne ikke dokumentere at alle typer farlig avfall leveres til godkjent mottak.*
- 4. Biloppsamlingsplassen har ikke en forsvarlig lagring av farlig avfall.*
- 5. Biloppsamlingsplassen kan ikke dokumentere rutiner for behandling av bilvrak.*
- 6. Biloppsamlingsplassen har ikke rutiner for å kunne sikre en miljømessig forsvarlig fjerning av kuldemedium (KFK) i klimaanlegg.*
- 7. Deler av biloppsamlingsplassen brukes til lagring av annet avfall enn bilvrak, uten at det er gitt tillatelse til slik virksomhet.*

I tillegg er det gitt 1 anmerkninger som omhandler inngjerding av området.

1. Bakgrunn

Tilsynet hadde som formål å kontrollere om virksomheten foretar en forsvarlig og forskriftsmessig håndtering av bilvrak. Denne rapporten beskriver eventuelle avvik og anmerkninger som ble avdekket under kontrollen.

- **Avvik** betegnes som overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.
- **Anmerkning** er andre forhold som tilsynsetaten mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse-, miljø- og sikkerhet.

Dokumentgrunnlaget for kontrollen var godkjenning av 10.07.1980 og forurensningsloven med tilhørende forskrifter. I den forbindelse vises det spesielt til bestemmelsene i avfallsforskriftens kapittel 4 om kasserte kjøretøyer og kapittel 11 om farlig avfall.

2. Gjennomføring

Tilsynet ble varslet med tilhørende brev av 28.08.2008 fra Fylkesmannen. Hele kontrollen ble gjennomført med en varighet på ca. 1,5 time. Fra virksomheten deltok Alf Morten Forsland (daglig leder). Fra Fylkesmannen deltok Marit Torsvik og Inger Katharina Gregersen. Fylkesmannen orienterte først om bakgrunnen for kontrollen. Deretter ble representanten fra selskapet bedt om å besvare en del spørsmål innenfor utvalgte tema. Det ble også foretatt en befaringsplass av biloppsamlingsplassen.

3. Avvik og anmerkninger

Følgende avvik og anmerkninger ble registrert:

Avvik 1: Biloppsamlingsplassen har ikke fast, ugjennomtrengelig dekke med avrenning til oljeutskiller på område der bilvrakene behandles.

Avvik fra avfallsforskriftens kapittel 4 om kasserte kjøretøy § 4-7, jf. vedlegg 1. Det vises også til forurensningsforskriftens kapittel 13 om utslipp av oljeholdig avløpsvann og kapittel 2 om opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider.

Begrunnelse:

I avfallsforskriftens kapittel 4 om kasserte kjøretøy, vedlegg 1, stilles det krav om fast, ugjennomtrengelig dekke på områder for behandling av bilvrak. Pressing av bilvrak inngår i hva som regnes som behandling av bilvrak. Hos Sandnessjøen Biloppsamling miljøsaneres bilvrak uten-dørs på grusdekke, kun med utplassering av kar for oppsamling av væsker. Pressing av bilvrak skjer i det samme området. Det var ikke synlig hvorvidt grusmassene var tilgriset av olje, men det må likevel kunne påregnes forurensning i grunnen. På bedriftens øvre område kunne det observeres tydelig oljeforurensning i grunnen rett utenfor en konteiner. Vi fikk opplyst at dette skyldtes avrenning fra en motor som har vært oppbevart inne i konteineren. Bedriften oppgir å ha planer om bygging av nytt verkstedbygg med avrenning til oljeutskiller. Det kunne imidlertid ikke legges fram noen detaljplan for et slikt bygg.

Det forventes at selskapet legger fram detaljplan for etablering av fast dekke, inkludert opplysninger om kostnader og finansiering. Fast dekke skal ha avrenning til oljeutskiller som er dimensjonert i forhold til størrelsen på det faste dekket. Område med fast dekke må være så stort at også pressing og lagring av nypressede bilvrak kan skje på fast dekke. For øvrig vises det til Alstahaug kommune som rette myndighet i forhold til plan- og bygningsloven, samt forhold som vedrører graving i forurenset grunn og oljeholdig avløpsvann. I dette tilfellet er det grunn til å tro at grunnen er forurenset, noe som forutsettes nærmere undersøkt og vurdert før behandling av eventuell byggesak.

Avvik 2: Biloppsamlingsplassen lagrer bilvrak som ikke er miljøsanert, på område der det ikke finnes fast, ugjennomtrengelig dekke.

Avvik fra avfallsforskriftens kapittel 4 om kasserte kjøretøy § 4-7, jf. vedlegg 1.

Begrunnelse:

I avfallsforskriftens kapittel 4 om kasserte kjøretøy, vedlegg 1, stilles det spesifikke krav om fast, ugjennomtrengelig dekke. Lagring av bilvrak som ikke er miljøsanert skal skje på fast dekke. Hos Sandnessjøen Biloppsamling ble disse bilvrakene lagret på grus. Under gjennomføring av tilsynet ble det oppgitt å være 2-300 usanerte bilvrak på lager (kunne ikke oppgis nøyaktig uten å telle bilvrakene, se også avvik 5). Det kunne tydelig observeres oljesøl i grusdekket på lagringsområdet.

Det forventes at selskapet enten miljøsanerer mottatte bilvrak fortløpende, slik at lagring av usanerte bilvrak unngås, eller at det sørges for å lagre usanerte bilvrak på fast dekke.

Avvik 3: Biloppsamlingsplassen kunne ikke dokumentere at alle typer farlig avfall leveres til godkjent mottak.

Gjelder følgende typer farlig avfall:

- Frost- og kjølevæske (EAL-kode 16 01 14)
- Bremsvæske (EAL-kode 16 01 13)
- Oljefiltre (EAL-kode 16 01 07)
- Kvikksølvholdige komponenter (EAL-kode 16 01 08)

Avvik fra avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall § 11-8, jf. vedlegg 1.

Begrunnelse:

I avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall § 11-8, framkommer det en plikt til å levere alle typer farlig avfall til godkjent mottak (dvs enten ved bruk av kommunalt/interkommunalt mottak eller via godkjent privat innsamler). Det farlige avfallet skal som minimum leveres årlig. Under gjennomføringen av tilsynet, kunne ikke bedriften dokumentere for levering av ovenstående typer avfall. En del av dette kan skyldes gjenbruk og/eller innblanding i spillolje. En del oljefiltre og kvikksølvholdige komponenter fantes samlet opp på bedriftens lager for farlig avfall. Dette er avfall som kan ha vært samlet opp over flere år.

Det forventes at bedriften umiddelbart legger om sine rutiner for levering av farlig avfall slik at det sikres at alle fraksjoner leveres til godkjent mottak, minimum en gang per år. Forskjellige typer farlig avfall skal også holdes adskilt og deklarerer separat.

Avvik 4: Biloppsamlingsplassen har ikke en forsvarlig lagring av farlig avfall.

Avvik fra avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall § 11-5.

Begrunnelse:

I avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall § 11-5, framkommer det at alle som oppbevarer, transporterer eller håndterer farlig avfall, skal treffe nødvendige tiltak for å unngå fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr. Under gjennomføringen av tilsynet, kunne det observeres at batterier ble lagret utendørs på et område uten fast dekke. Farlig avfall ble for øvrig oppbevart inne i en egen konteiner. Her manglet det tydelig merking av de ulike fraksjonene.

Det forventes at bedriften sørger for at batterier lagres på en måte som gjør at disse ikke er tilgjengelig for uvedkommende, samtidig som det sikres oppsamling av eventuell lekkasje. All emballasje for lagring av farlig avfall skal ha tydelig merking.

Avvik 5: Biloppsamlingsplassen kan ikke dokumentere rutiner for behandling av bilvrak.

Avvik fra internkontrollforskriftens § 5 andre ledd punkt 7, jf. avfallsforskriftens kapittel 4 om kasserte kjøretøy § 4-7, vedlegg 1.

Begrunnelse:

I internkontrollforskriften stilles det krav om å kunne dokumentere rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av gjeldende krav. For en biloppsamlingsplass anses det som vesentlig at selve miljøsaneringen skjer etter gjeldende krav. Under samtale med operatør, virket det som om bedriften faktisk fjerner det alt vesentligste av aktuelle komponenter fra bilvrakene før disse presses. Dette kunne imidlertid ikke dokumenteres på noen måte. Det kunne for eksempel ikke legges fram ei liste over hva som skal fjernes fra ulike bilvrak i forbindelse med miljøsaneringen. Videre kunne det ikke framvises noen form for journal for behandling av bilvrak, utover den registreringen som skjer ved utskrivning av vrakpant. Som det framkommer i avvik 2, kunne ikke antall bilvrak på lager oppgis nøyaktig, uten at disse ble telt manuelt.

Det forventes at bedriften sørger for at det finnes skriftlige rutiner for miljøsanering av bilvrak. Som minimum skal det foreligge ei liste over hva som skal fjernes fra et bilvrak før videre behandling. Disse listene skal være lett tilgjengelig i nærheten av der bilvrakene miljøsaneres. Det skal også som minimum finnes et system der miljøsanering og videre behandling/levering av hvert enkelt bilvrak kan dokumenteres skriftlig. I praksis betyr det at det forventes å finnes en journal som for hvert enkelt bilvrak viser:

- Dato for når bilvraket ble tatt imot (inngående journal)*
- Dato for miljøsanering, med merknad for eventuell fjerning av kvikksølv, KFK eller andre typer avfall som avviker fra det som ellers finnes i ethvert bilvrak*
- Dato for pressing/videre levering (utgående journal)*

Det skal til enhver tid kunne legges fram lister over sanerte/usanerte bilvrak på lager.

Avvik 6: Biloppsamlingsplassen har ikke rutiner for å kunne sikre en miljømessig forsvarlig fjerning av kuldemedium (KFK) i klimaanlegg.

Avvik fra avfallsforskriftens kapittel 4 om kasserte kjøretøy § 4-7.

Begrunnelse:

I avfallsforskriftens kapittel 4 om kasserte kjøretøy § 4-7, stilles det blant annet krav om fjerning av en rekke helse- og miljøfarlige kjemikalier. Kuldemedium i klimaanlegg inneholder KFK-gasser som viser seg å ha negativ effekt på klima/ozonlaget. Disse skal, så langt det er mulig, derfor tas ut og leveres til godkjent mottak. Under gjennomføringen av tilsynet, kom det fram at bedriften ikke var forberedt til å kunne håndtere en miljøsanering som også omfatter oppsamling av klimagasser.

Det forventes at selskapet gjennomgår sine rutiner for miljøsanering av bilvrak slik at det også tas med en kontroll av hvorvidt kjøretøyet har klimaanlegg der det fortsatt kan finnes KFK-holdige gasser. Videre at bedriften forbereder seg på å kunne håndtere denne typen problemstillinger, dvs gjøre avtale med selskap som kan tappe KFK-gasser eller anskaffe slikt utstyr selv.

Avvik 7: Deler av biloppsamlingsplassen brukes til lagring av annet avfall enn bilvrak, uten at det er gitt tillatelse til slik virksomhet.

Avvik fra forurensningslovens § 29.

Begrunnelse:

Den som driver opplagsplass eller anlegg for behandling av avfall, skal i følge forurensningslovens § 29 ha tillatelse til slik virksomhet. Deler av eiendommen til Sandnessjøen Biloppsamling brukes til lagring av metallavfall. Dette området oppgis å være utleid til Metall & Gjenvinning AS. Det var imidlertid ingen tydelig grense mellom hva som tilhører Sandnessjøen Biloppsamling og hva som tilhører Metall & Gjenvinning AS. Det er heller ikke gitt noen tillatelse til lagring av annet avfall enn det som inngår i bilvraksystemet.

Det forventes at selskapet sørger for at det søkes om å kunne benytte deler av området til mellomlager for metallavfall, dersom dette fortsatt er aktuelt. Denne søknaden kan komme fra selskapet som leier disse arealene. I så tilfelle forutsettes det ei tydelig inndeling av hvilket område som tilhører biloppsamlingsplassen og hvilket som tilhører lagringsplass for annet metallavfall.

Anmerkning 1: Inngjerdingen av området er ikke fullført

Referanse: Godkjenningbrev av 10.07.1980 med henvisning til retningslinjer fra SFT.

Biloppsamlingsplassen på Radåsen er inngjerdet med nettinggjerde mot riksvei 17, men inngjerdingen er ikke fullført på resten av området. Det er heller ikke foretatt noen tiltak når det gjelder innsyn, som i hovedsak dreier seg om innsyn fra riksveien.

Det forventes at selskapet sørger for at inngjerdingen av området blir fullført, samt at det foretas ei vurdering når det gjelder innsyn. Disse forholdene forutsettes tatt opp med Alstahaug kommune som plan- og bygningsmyndighet.

4. Andre forhold

Sandnessjøen Biloppsamlingsplass er lokalisert til et område som virker å være egnet for denne typen virksomhet. Miljøstandarden anses imidlertid som svært lav, noe som medfører et betydelig behov for investering i tiltak. Virksomheten drives som et enkeltmannsforetak med innleid personell etter behov.